

Vrednina:

pa, Travnika št. 277. l. sedem (ena
stran) tudi za razpoložanje lista).

Prejemajo se za plačilo vsakega
oddelka tudi v neslovenskem jeziku.

Plača se za vsako nalogo vsakega
oddelka. Da se omenjena suma enkrat na
teden, četrtno, 6 sedm., 12 trikrat,
18 4-krat, 24 šestkrat, 30 8-krat, 36 10-krat,
42 12-krat, 48 14-krat, 54 16-krat, 60 18-krat,
66 20-krat, 72 22-krat, 78 24-krat, 84 26-krat,
90 28-krat, 96 30-krat, 102 32-krat, 108 34-krat,
114 36-krat, 120 38-krat, 126 40-krat, 132 42-krat,
138 44-krat, 144 46-krat, 150 48-krat, 156 50-krat,
162 52-krat, 168 54-krat, 174 56-krat, 180 58-krat,
186 60-krat, 192 62-krat, 198 64-krat, 204 66-krat,
210 68-krat, 216 70-krat, 222 72-krat, 228 74-krat,
234 76-krat, 240 78-krat, 246 80-krat, 252 82-krat,
258 84-krat, 264 86-krat, 270 88-krat, 276 90-krat,
282 92-krat, 288 94-krat, 294 96-krat, 300 98-krat,
306 100-krat, 312 102-krat, 318 104-krat, 324 106-krat,
330 108-krat, 336 110-krat, 342 112-krat, 348 114-krat,
354 116-krat, 360 118-krat, 366 120-krat, 372 122-krat,
378 124-krat, 384 126-krat, 390 128-krat, 396 130-krat,
402 132-krat, 408 134-krat, 414 136-krat, 420 138-krat,
426 140-krat, 432 142-krat, 438 144-krat, 444 146-krat,
450 148-krat, 456 150-krat, 462 152-krat, 468 154-krat,
474 156-krat, 480 158-krat, 486 160-krat, 492 162-krat,
498 164-krat, 504 166-krat, 510 168-krat, 516 170-krat,
522 172-krat, 528 174-krat, 534 176-krat, 540 178-krat,
546 180-krat, 552 182-krat, 558 184-krat, 564 186-krat,
570 188-krat, 576 190-krat, 582 192-krat, 588 194-krat,
594 196-krat, 600 198-krat, 606 200-krat, 612 202-krat,
618 204-krat, 624 206-krat, 630 208-krat, 636 210-krat,
642 212-krat, 648 214-krat, 654 216-krat, 660 218-krat,
666 220-krat, 672 222-krat, 678 224-krat, 684 226-krat,
690 228-krat, 696 230-krat, 702 232-krat, 708 234-krat,
714 236-krat, 720 238-krat, 726 240-krat, 732 242-krat,
738 244-krat, 744 246-krat, 750 248-krat, 756 250-krat,
762 252-krat, 768 254-krat, 774 256-krat, 780 258-krat,
786 260-krat, 792 262-krat, 798 264-krat, 804 266-krat,
810 268-krat, 816 270-krat, 822 272-krat, 828 274-krat,
834 276-krat, 840 278-krat, 846 280-krat, 852 282-krat,
858 284-krat, 864 286-krat, 870 288-krat, 876 290-krat,
882 292-krat, 888 294-krat, 894 296-krat, 900 298-krat,
906 300-krat, 912 302-krat, 918 304-krat, 924 306-krat,
930 308-krat, 936 310-krat, 942 312-krat, 948 314-krat,
954 316-krat, 960 318-krat, 966 320-krat, 972 322-krat,
978 324-krat, 984 326-krat, 990 328-krat, 996 330-krat,
1000 332-krat.

za domača, slovenske in občne potrebe.

V Gorici, v torek 24. januarja 1868.

Izhaja vsak petek.

Volja po pošti pošiljajo za celo leto
3 guld., za pol leta 1 guld. 50 s., za
četrt leta 50 s. Morda sam pravi nar-
avn. plača za celo leto samo 2 g. 50
s., za 1/2 l. 1 g. 50 s., za četrt l. 50 s.
Naredilna pisma in reklamacije naj
se pošiljajo vredenju.

Prisposodi listi se predajajo v Goricah
v knjižnici V. Sebancarja, Trnov-
ski na 3. splošni.

Politiški ogled.

Avstrija.

Nar. važnejši dogodki tega tedna je ta, da sta se
v nedeljo 19. t. m. v prvo sedm. delegaciji, kateri sta
rasla presvetle osebe cesarjeve odine, vez; ki drži še
rabilo skupaj, neče deželo in ogercke. Da bi se vsaj
vsa vsajšnjega zaupanja, mod. delegacijama samima
meščaja. Hla, kakor ves dualizma, ki pelovici cesar-
stva, voča. Ali to je, kar mnogim skrb dela, da se Ogrci
tako vedejo, kakor da bi se ball, da bi utegnili svet
misliti, da so s nami protesse združeni. — Vsaka dele-
gacija se bo shajala v posebni dvorani in vsaka po-
svoj predlog obravnavala, samo glasovale bote obo-
akupaj. Kako se bo to pedajalo, pokaže nam morda
šp v kratkem skninja. *Dunajske delegacije sojo* (ob 2
u. pop.) je začela kratkim ogovorom drž. kan. baron
Beust. Predsednik po starosti je bil od začetka kard.
Hauscher. Ke je prišlo do volitve predsednika, bil je
onoglasno izvoljen graf Anton Auersperg, kateri je po-
slance primerno ogovoril; na to so izvolili za podpred-
sednika (štaj. poslanca) M. K. Kriessfeld-a. Potom je
sprejela zbornica začasno opravilni red in sicer pristoj-
ne paragrafe iz opravnega reda zbornice poslancev
državnega zbora. — *Ogerska delegacija* se je zbrala ob
4 popoldne kot klub (II) v neki gostilnici. Od kako
močne zvečanosti ni bilo ne duha ne slaha. Prvo javno
sejo je imela še le v ponedeljek popoldne v dvorani
nekdanje kancellije ogerske. V ponedeljek ob 8 u. po-
poldne je sprejel cesar ogersko, ob 3 popoldne pa našo
(državno-zberno) delegacijo. Predsednik Auersperg izreka
v svojem poklonnem govoru želje, da bi nova naprava
delegacij bila celokupnosti države na korist; tudi presv.
cesar v obeh svojih odgovorih nar. bolj povdarja „bla-
gostanje in mod. državo“, „skupnost interesov“ in „v-
zajemno zaupanje“ mod. delegacijama; ogerski staro-
stni predsednik, graf Majláth, pa ni črhnil besodice o
skupnosti; ampak govori le o vdanosti in zvestobi do
Nj. veličanstva. Na „eljen“ so Ogrci celo pozabili; na-
ši so trikrat „hoch“ zagnali.

Za predsednika je izvolila ogerska delegacija po-
slanca Pavla Somšić-a. Uradno se imenuje ogerska de-
legacija „komisija pooblastena (delegatna) za skupne za-
dave“.

Državno ministerstvo je predložilo delegacijama
predvarak skupnih stroškov za tekoče leto 1868, kateri
znašajo nekaj čez 83 milijonov.

Iz *brovaškega zbora* je našlo vsah 14 narodnih po-
slancev, zato ker ni obveljal njih predlog, s katerim so
tirjali, naj bi se zbor ne konstitujil, češ, da volilni red,
po katerem se se letos poslanci volijo, je našljen in to-
rej neveljaven. Zbor pa zboruje brez njih.

V Pragi so bile v nedeljo 19. t. m. zvečer in po
noči demonstracije zoper ondačnje nemške stranke, kte-
re središče je nemški kazino, pa ob enem tudi zoper
ministre in dualizom. Prišel je bil namreč tisti večer
popred novi minister Herbst v Prago posloviti se od pri-
jalov in nemške političke stranke, kateri je bil načelnik
in vodja. Pri tej priliki so se bili namanili nemški vsu-
šilščni dijaki napraviti mu bakljado. Dasi ravno je g.
minister že s Dunaja dal vodeti, da noče nikakih takih
časti, ker je vedel, da bi to ne bilo. Čehom več, na-
stalo je bilo vendar mrzenje med češko in nemško
stranko, katero je na zadnje vskipelo. Bilo je iz prva
okoli 2000 ljudi skupaj, pozneje pa že blizo 4000. —

Se hujše, než so se godilo, v torek 21. t. m. Policijski ni
mogla ljudi ukrotiti in razgnati, še le volodini so se
začeli umikati. V torek so imeli v Pragi instalacijo
novoga župana (narodnjaka) Klaudiva. Zvečer se je
vzdignilo češko ljudstvo zoper Nemce.

Od 18. t. m. imamo novoga državnega vojskovega
ministra barona Kuba-a; baron John se je službo od-
povedal.

Vnanje države.

Italija. Glavni katoliški časnik „Unita Cattolica“
naznana, da se bodo od nih mal tudi katoliška politi-
ška stranka, vsakoršnih volitev za mestna stercinstva
in za parlament vdoležavala. Do sedaj se niso hoteli
tisti, ki so za papoza potegujejo, svoja pravica post-
ževati, niso hodili ne voliti in tudi, če so izvoljeni bili,
niso (navadno) izvolitve sprejeli. Kakor se zdi, so tudi
v Rimu zadovoljni, da stopijo povsod duhovščina in
vorni na noga. Tako je prav.

Spreved

cesarja Maksimilijana.

Bilo je lani na sv. Petra dan, ko je podmorski
telegraf sporočil iz Amerike petridbe, prekalostne novi-
ce, da je cesar Maksimilijan zarok ustreljen. Groza je
prešinila vse Avstrijo in Evropo. Grozna žalost, ki jo
tiste dni cesarke rodovna občutila, je lože misliti ni,
kot popisovati je. Kakor hitro pa je bil naš cesar pro-
žalost prestal, bila je poglavitna njegova skrb, dobiti
— naj stano, kar hoče — vsaj truplo nezrečnega brata
nazaj. Ali naloga ta ni bila tako lahka. Po sreči pa
je bil prišel ravno tisti čas po vojnem potova-
nji vrnivši se iz Amerike čez Francosko in Anglosko
podadmiral Tegetthof dom. Ta junak Viški je bil nar.
sposobnejši in pripravniši mož za pogajanje zastran trup-
la Maksimilijanovega, kateri je bil stvarnik tistega bro-
dovja avstrijskega, s katerim je on pri Vis-u smagal.
Dolgo je pogajanje z Juarez-ovo vlado trajalo; dolgo
nismo nič gotovega vedeli, kakor poprej ne zastran
obščibe in smrti Maksove; kar nacekrat prileti pre-
klega novembra telegram, da je truplo izročeno in še
na poti v Evropo. Od tistih mal smo šteli dneve, ke-
daj da vtegne ladja priti. Došla je častiljva „Novara“;
in kaj tacoga, kakor kar je Trst 16. tega meseca videl,
ni zapisano v kroniki vsakega mesta. Častilje po Trst
samega sebo v tem ko je prostovoljno tako čast in
ljubezen izkazaval njemu, kateri ga je bolj ljubil kot
rojstno svoje mesto. — Ze 15. t. m. zvečer so se gajeli
ljudje na klači (mola) sv. Kuzola, in srii daleč tje po
morji, da bi ugledali skozi meglo luči od brodovja, ki
je „Novara“ spremijalo. Ob 7^{1/2} u. se je blizalo ladjo-
staji. Bilo je 5 ladij, ki so šle bile čakati „Novara“ v
nar. južnejše naše morje, na spodnji meji Dalmacije.
Nastavil se je bil morški spreved v Pulji (Poli); in to
se je spodobilo, kajti Pulje je Maksova stvar. Posebnih
slovesnosti ni bilo v sredo večer; same ob 10^{1/2} po
noči sta šla rajnega brata, nadvojvoda Karol Ludovik
in Ludovik Viktor na „Novara“ kropiti in položiti na
trugo dragocen spominski venec. — Drugi dan še sij-
traj je po mestnih ulicah vse mrgolelo domaših in v-
njanjih ljudi; hieo in okna po tistih ulicah, koder je i-
mel spreved iti, se bila črno in belo opravljena, pov-
sed vse polno znamenj žalosti. Stacune so hile zapre-
po ulicah in trgih za glodave odri narejeni. Toda glav-
na reč je zdaj na Mölu. Okoli 9. ure začne prihajati

gospoda, ki je imela pri svečanosti opraviti in pa povabljeni in deputacijo. Glinjivo je, ko se, kakor je pri mrtvaških obhajilih navada, bandera na ladijah do sred jambora potegnejo in začnejo topovi na ladijah in na gradu vsak po 21 krat streljati in zvonovi po vsem mestu tužno doneti. Prva začne streljati fregata „Schwarzenberg“ v znamenje, da so začeli truplo na „Novari“ vzdigavati. Za prepeljanje truge z „Novare“ na sulio (na molo) je bil pripravljen poseben odor (katasalk) na barkah, tako umetno narojen, tako krasen, da, kdor ga je videl, se ne more mu načuditi. Bil je 60 čevljev dolg in 14 čevljev širok, ves pokrit s črnim, belo obšitim suknom, katero so je vleklo zad in na straneh v vodi za njim. Nar lepši in pomembnejši kinč je bil en srebern angelj, veči kot odrasel človek, držeč tje pred sabo dva venca. Nad njim je počival dremajoč lev (podoba junaštva). Krog in krog čolna se je vilo črno in sreberno listje in na obeh straneh so klečali angelji, kot varuhi zraven začetnih črk cesarjevega imena. Nad odrom se je vzdigovalo 35 čevljev visoko nebo (stroha) iz črnega sukna s srebrnimi premami (franžami); na vrhu je bila cesarska krona mehikanska. Truga je z rdečim zametom preoblečena, z zlatom obrobljena; na njo je položen sv. križ in tisti venec, ki ga je bil nadvojvoda Karol Ludovik (po naročbi Nj. veličanstva Franca Jožefa) na njo položil. Ta spominski venec je visoka roka na dvoru napravila. Ovit je s trakovi, na katerih so na rdečo—belom traku vsite (štikano) besede: „Pravemu kristjani, nepozabljivemu bratu, hrabremu junaku“. Okoli rako (truge) so ležali na črnih, sreberno obšitih zametastih blazinah cesarska krona mehikanska, avstr. nadvojvodski klobuk in knežja krona in vsi redi rajncega. Osem pomorskih častnikov je opravljalo z svetlimi sabljami v rokah častno stražo. Na trugi je bilo še troje drugih vencev: eden, ki ga je kyretarska posadka svojemu umorjenemu cesarju poklonila, drugi od poveljnika (angleške) trdnjave gibraltarske in tretji od pomorskih častnikov v Pulji. Krog truge so bili zadnjič še vitezi v oklopi s črnimi čeladami, podobne iz orožja, svečniki in baklje, kakor je to pri vojaških odrih navadno. Videti plavati in slovesno pomikati se proti kraju vso to veličastno napravo—bil je pogled, ki ga človek nikdar ne pozabi. Brž za odrom je šel čoln, v katerem je bil podadmiral Tegetthof s svojim štabom, mnogi drugi čolni cesarskega in kapučijskega pomorstva so spremljali slavnege rajncega. O. k. podčastniki pomorski, vsi z avstrijskimi in tujimi častnimi znamenji okinčani, vzdignejo trugo z plavajočega odra in spravijo jo po navlašč napravljemem mostu, spustivši jo po šnari na oder, ki je bil na sred ključa pripravljen, in izvršijo to delo s čudovito ročnostjo in spodobnostjo. Na obe strani odra se vstopijo pomorski vojaki, ki so imeli spremiti truplo svojega nekdanjega višega poveljnika do Beča, zad za odrom je stala ena kompanija mornarjev, dalje pri mrtvaškem vozu ena kompanija pomorske infanterije; zraven rako so se vstopili pomorski častniki kot častna straža. Ko je bilo vse v redu, začne se cerkveni obredi, ki jih je opravljal prč. škof tržaski, Jern. Legat. Po opravljenih molitvah vzdignejo rako na krasni mrtvaški voz; pred kterega je bilo vklečenih 6 veličnih vrancev nenavadno lepih, došlih iz cesarskih dvorskih konjakov. Ko se vzdigne sprevod, začnejo zopet votlo grmeti topovi na zato odločenih ladijah, na gradu in na baterijah ob bregu. Sprevodu na čelu je stopala ena kompanija infanterije, za njo brigadni štab, potle 3 komp. infanterije, ena muzična banda, en bataljon infant., ena kompanija pomorske infanterije in druga banda. Potem mestno starešinstvo tržaško in mestni uradniki z mestno zastavo v črno zavito; duhovščina redovna in svetna; prekrasni mrtvaški voz. Za njim nar popred svetli nadvojvode, zgorej omenjena brata cesarjeva in 3 drugi, podadmiral Tegetthof z pomorske deputacijo, viši civilni in vojaški in drugi častniki in dostojniki, vsi mešani; med njimi tudi dostojniki dvora miramarskega. Italijanska vlada je bila poslala tudi svojega namestovaveca v Trst; prišel je bil mestni in trdnjavski poveljnik (iz Benetek) Karol Mezzacapo s polkovnikom Pucio in Carcano-m; iz Benetek je bil tudi conte Mocenigo kot zastopnik vit. reda Jovannoveev. Poslali so bili na daljo zastopnike deželni odbor isterski, dež. zbor hrvaški, mesto Zagreb, mesto Reka; vdeležili so se na dalje sprevoda zastopniki kup č. zbornice tržaške, avstr. Lloy-

da itd. itd. Ljudi po ulicah se je vse telo (samo iz Gorice, jih je bilo šlo tje okoli 300).—na železnični postaji blizo vhoda je bil pripravjen odor. Ko se truga z voza na-nj preložili, odmoli duhovščina psalm „De profundis“. Na to prenesejo podčastniki trugo v ličen šotor blizo kolovoza in potle na železnični voz (Glej dopis z Nabrežine Vr). Ob 1 uri popoldne odrine posebni vlak proti Dunaju.—V Ljubljano je došel tisti večer ob 8^{1/2}. Zvonenje vseh zvonov po mestu, vojaška godba in petje na kolodvoru je razodevalo žalostno čute Ljubljancev. Knez-škof, vsi načelniki, viši uradniki in častniki so se bili snidli na postaji; ustavljal se je žalo-vlak pol ure. Drugi dan ob 7^{3/4} zjutraj je bil že v Gradcu, sprejet kakor v Ljubljani.—V petek večer po 8 uri je došel žaloved na Dunaj. Na kolodvoru so čakali vsi razni častniki in dostojniki. Prepeljali so truplo na tihem pa vendar slovesno in z velikim spremstvom (kakor je navada pri cesarskih pogrebih) v dvorno kapelo. Na stopnicah v dvoru je čakal presvetli cesar s nadvojvodi. Truga se položi na oder in kakor že poprej na postaji, tako spot tukaj se odmolijo navadne molitve. Tretjina Dunajčanov je bila po koncu. Drugi dan ob 7. uri zjutraj so prenesli trugo na tihem v farno dvorno cerkev, ob 8. u. so začeli spuščati noter ljudi. Cerkev je bila vsa po mrtvaško pripravljena. Zraven pomorskih častnikov iz Trsta so opravljali tudi še dvorni častniki dotične službe. Od 8. do 12. ure so se bralo po vseh altarjih črna maša. Ob 10. u. se je odpel „Misereere“; od 12. ure do ene se je po vsem mestu zvonilo. Gnječa je bila grozna. Po 2 urah ni bilo več pripuščeno iti v cerkev; ob 3 u. je bil slovesni pogreb po redu in s šegami za ude cesarske rodovine navadnimi. V samostanu pri kapucinih je čakal Nj. vel. cesar in z njim 27 nadvojvodov in nadvojvodinj ter tujih kraljev, vojvodov in knezov; poslanci skoraj vseh vnanjih vladarjev in veliko raznih terih družih velikašev. Sprejel je truplo na cerkvenih vratih kardinal Rauscher z obilnim spremstvom visoke duhovščine. Po opravljenih obredih so se spremili cesar in nadvojvoda brata, Karol Ludovik in Ludovik Viktor v zgodovinsko rako, ktera ni gotovo še nikdar sprejela v temno svoje krilo takoga mrtvega.—Bilo je to ob 4 u. popoldne v saboto, 18. januarja, 7 mesecov manj en dan po grozopolnem umoru v Kverstarn. *)

V lastnoročnem pismu od 18. t. m. se zahvaljuje presv. cesar v svojem in vse cesarske rodovine imenu podadmiralu Tegetthofu, da je tetavno naročilo v Mehiku vspešno izvršil, ter podela je mu veliki križ Leopoldovega reda.

Z glinjivim lastnoročnim pismom je naročil presv. cesar g. ministru Giskra-i, da naj ozaani zastopstvu mesta Trsta in po njem Tržučanom in tako tudi Dunajčanom nar gorkejšo zahvalo svojo in rodovine cesarjeve za razodeto sočutje o pogrebu ces. Maksimilijana, ktero mu velja za znamenje vdanosti do cesarske hiše.

Dopisi.

Z česanega brega Soče. 15. jan. M. Kogar peti boli, teče brž k zdravniku, išče mazila, pomaze se z njim in ozdravi. Slovan pa, če ga kaj boli, ne teče naravnost k zdravniku, ne išče zdravit, ampak ponižno in pohlevno toži bolezen bližnjemu sosedu, kteri nič pomagati ne more.—V Vašem prvem letošnjem listu pritožuje se nek dopisnik z Nabrežine, da mu je davkarska uradnja iz Komna pisalno knjizico v laškem jeziku izročila, in drugi pisatelj iz Komna je v naslednjem listu lepo razjasnil, od kod take knjizice dobajajo.—

*) Iz mikavnega dopisa z Dunaja, kteri nam je pa prepisano došel, naj dodamo danes samo to: V dvorni kapeli se je cesarska rodovina 17. t. m. po noči čez eno uro sama mrdila. Kaj je dejala, mišlamo si lahko, popisovati ta prizor, bilo bi nemogoče.—O nekem času v saboto zjutraj se je moglo truplo tudi videti. Bila je namočena pokrov truga izrezana in je imela vloženo stoblo. Videti je bil mrtič do prsi. Na prvi pogled ga je spoznal, kdor je živega poznal. Dolga brada je bila lepo počesana; ohranjen je dober. Gnječa nepopisljiva.—Povezd je bilo sluhati le „Armer Max!“—Lebe wohl, Max! lebe wohl!—Pri kapucinih se je cesar dolgo premagaval, da si jokal, ali ko zadnja navadna 5 Oče-naj-av in Čeklena-si-Marij moliti, vderejo se mu solze in za-njim se je merskterno oko soziló. V rako so spremiti rajncega samo cesar in dva brata. Dolgo so se notri mudili; potem ko so oni 3 odšli, mudili so se drugi nadvojvode in nadvojvodije še dalj časa.

Takih pritožb pa ni ališati samo s Krasu, temuč tudi iz okrajev Goriškega in Karmniškega in iz vseh gorskih občin: polog naše Soče, ne le samo zastran davkarskih knjigic, ampak zavolj skoraj vseh spisov, kateri iz c. k. uradnih dohajajo.

Naš svitišl ustavni vladar je že mnogokrat enako-pravnost vseh narodov priznal, in v zadnjih ustavnih zakonih od meseca decembra 1867 vnovič potrdil: Zakaj bi se tedaj Slovenci baš, pisauja v svojem jeziku tirjati, kar sam po ostri pravici in postavi tiče. Ali ni ministerstvo namestništva in okrajnim sodnijam ukazalo, da naj so v slovenskih krajih tako piše, kakor narod želi? — Če se tako ne godi, kdo je tega kriv? Nar popred in nar bolj mi sami, po tem pa še več nektore naše kupanije, ktere se zdaj raji po laški ali nemški pisarijo. — Od leta 1860 je led probit, in zavoljo tega je čas, da se probudimo iz dragega spanja. Slavnii gospod dr. Lavrič nam je pokazal, po kateri poti moramo hoditi, da se nam bo pravica godila, da se naše želje uresničijo. Potrkal je on na prva vrata, pa reklo se mu je: — nazaj! — Na drugih vratih se mu je ravno tako zagodrnjalo, ali pred tretjimi vratami niso ga odgnali, ampak pritožbo njegovo zastran kratonja pravice gledé rabe našega jezika, preslišali: ministerstvo je njegovo slovensko vlogo s tim odlokom rešilo, da c. k. uradnje moraje slovenske spise projemati in v ravno tem jeziku reševati. — Dolžnost in pravico imamo tedaj pritožiti se, če se nam zdi, da se nam krivica godi. Saj ne prosimo milosti, ampak pravice. V čemur koli se še zdaj prevedé očitna krivica godi našemu jeziku, združimo se, Gorjani in Goričan, Kraševci in Brie, ter napovejmo vojsko takim napakam. — Kdor ne mara sam poti dr. Lavrič-ove nastopiti, naj se pritoži pri naših poslanih, saj jih imamo mnogo število narodnjakov v deželnem zboru; oni bodo gotovo našemu jeziku obveljavo pridobili. — Urmo se pa, tudi in to je narpotrebnejše — sami v maternem jeziku; ppdajajmo prošnje uradnijam slovenski pisane, da bomo ravno tak odlokov tirjati mogli. Kakor mi drugo jezike spoštujemo, tako imamo pravico, tirjati da drugi našega spoštujejo. Ali prvo je to, da sami sebe spoštujemo, če nočemo, da nas bodo drugi zaničevali. *)

Mabrežina dne 17. januarja — N. — Večeraj ob 1/2 na eno popoldne je pripeljal vlak iz Trsta semkaj truplo cesarja Maksimilijana. Vlak je na tukajšnji postaji do 2 1/2 ur popoldne ostal. Mrtvaški voz je bil od zunaj temno pobarvan in z belimi progami prevlečen, od znotraj pa pri vходу kakor tudi zadej ste viselo dve črni zagrinjali v stran pripeti; na sredi voza, ki je bil s črnim suknom oblečen, je ležalo na odru truplo v trugi z belim atlasom pokriti, na desni strani v kotiču je bila svetla pozlačena krona mehikanska, na obeh straneh zgoraj so hrlile po tri svetilnice, spredej pred trugo je stalo z belim damasškom pogrnjeno kločalo, na katerem je ležala bela (?) štola za proč. monsign. Račić-a, ki je ranjkega do Dunaja spremil. Na zadnjem koncu voza pa so bili 4 častniki na straži. V 1. voza precej za mrtvaškim vozom Tegetthof, in z njim še 74 častnikov mnogotarih vrst; za temi pa podčastniki in prostaki c. k. pomorstva; vseh skup 226, kateri so šli vsi do Dunaja. Ko je prišel vlak na tukajšnji postaji, z se je pri nas z vsemi zvonovi zvonilo. — K sprevedu so bili prišli Njih Prevršitenost, nadškof iz Gorice s svojim tajnikom; gosp. dekan iz Devina s kaplanom devinskim in tukajšnim vikarjem, fajmošter iz sv. Križa (v okolici Trzestvi), fajmošter iz Zgonika, kurat iz Skrbline, vikarji iz St. Martina na Krasu, iz Doberdoba, iz Brestovice, iz Mavhine, iz St. Polaja, Velikeka-Dola, iz Pliskovice, in farni duhovni pomočnik iz Komne; naš c. k. okrajni, predstojnik s svojimi uradniki, tukajšnji gosp. župan pa vse polno ljudi iz okolice. — Potem ko je ura 2 1/2 odbila, in ko so se bili gospodje spromljevali in vojski nekoliko okrepčali, odrinil je vlak precej proti Dunaju. — Nadvojvode Karol Ludo-

*) Kaj si moramo n. pr. misliti, kadar ališimo tako le pripovedoval: V neki vasi so imeli prisedi zovi župan in starešine. Okrajni uradnik jih vpraša, v kterem jeziku jim je ljube, da jim prisego bore, v slovenskem ali italijanskem. Enoglasno odgovorijo, da po italijanski. In zakaj tako? Zato, ker so mislili, da bo gosp. uradniku ljube, če formulo prebere v italijanskem jeziku, ki ga on gladakše govori. — Ob. koliko smeš imamo le pred vročim pregom! Vr.

vik, Ludovik Viktor, Ernest in Leopold, ki so bili prišli k sprevedu v Trst, so se vrnili še le pozneje, zvečer (16. t. m.) s poštnim vlakom na Dunaj. — Grad Miramar bo za naprej lastnina naše države, ki bo za njega vzdrževanje vsako leto okoli 20.000 gl. potrebovala. — Cesarica Karlotka bolj in bolj ogolabova v svoji domačiji in teško v č. ozdravi. —

V Doberdobo na Krasu so te dni vjeli 3 Labe, ki so ponarejene bankovce po 1 gl. in po 5 gl. xmenjavali. Po tanki preiskavi se je pri njih 2600 gl. ponarejenih bankovcev našlo. Izročeni so že dotični sodniji. Ti sleparji so neki imeli namen po Krasu živino kupovati. Kraševci varujte se, da vas taki goljufi ne okanijo!

V Gradeu 19. jan. Ni ga med graškimi Slovenci, kojega ne bi zanimivalo dogodbo na jugoslovanškem polotoku. Vsi želé, da bi enkrat vzol romarško palico pesoglavski Turek in da bi romal daleč iz Evrope, v Meko ali kamor hoče. Mi smo vsi uverjeni, da je ta palica že narejena in sicer iz leskovega lesa; blazgo, če mu bo preteška, bo pomagal do meje nositi Jugoslovani. Janičarjev se ni bati. — A propost! Tudi v Gradeu imamo janičarje, pa ne turške, pač pa laške. Oni se priptavljajo menda za to, da storijo goriško Slovence godue za „uaito“ Italijo. Ti janičarji so rojeni Slovenci iz goriških holmov, hodili so v Gorici v šolo — tu na vsečiliščih so postali pa janičarji.

Italijanski dijaki jih iz kavane v kavano za nos vodijo, oni pa so veseli, da so smejo med njimi „šklafé“ imenovati. Da je temu tako, potrdi naj Vam ta-le resnična prigodba. Unega dne, kterega, se ne spominjam več, igrala on Italijan pa eden izmed prej imenovanih Slovencev v kavni „Merkur“ na biljard. Ko se igra navoličata, vpraša Italijan prijatlu, tudi Italijana: „kint, cui le oltel solaf la?“ kazaje na prej omenjenega Slovenca. Tudi na Krasu blizo Bilj, alj v Biljah blizo Krasa, ne vem prav, kje, so rodé spaki laški preroki. Društvo „Slovenija“ ki miha in olikuje *) narodne mladenče, kjer se zamore človek primerno razveseljovati, jim je predaleč, in zatoraj si iščejo nenaravnih in dragih veselie. To je tudi prav; njim pa in starišem njihovim voščimo prav dobro srečo!

Iz Deskle. 20. t. m. Akoravno so naš prejšnji župan in prijatli njegovi do zadnjega trenutka vse žile napenjali, da bi bil on vnovič za župana izvoljen, ni jim bilo mogoče doseči svojega namena. Novi udje starešinstva niso hoteli za-nj glasovati. Izvoljen je bil dne 14. t. m. za župana *Josef Kodolja*, eden prvih posestnikov naše občine, pošten, pravičen in miroljuben možak.

Veči del občinarjev je to izvolitev z velikim veseljem sprejel. Nadjamo se, da bo mož po naši volji. J. Ivančič.

(Čitalnica v Križi ipavskem) so odpre že 16. februarja t. l. namesti 23. Začetek ob 5. u. zvečer. L. S.

Domači novičar.

(Iz Čitalnice goriške). Govor preda dr. Tonkli-a. — (Konec.)

Ali tudi, kar se preteklega čitavničnega delovanja tiče, menim, da ni opravičeno to obitanje. Kedar se je namreč to naše društvo leta 1862 ustanovilo, trdili so vsi nasprotniki, kterih je bilo brezštevilo, da se ne bo vzdržalo brez leto in dan. Da so bili ti gospodje krivi preroki, tega je priča djanjska resnica, da čitavnica še stoji in sicer na trdnjih nogah, nego poprej. Sedaj ni več sama naša čitavnica, ampak je rodila veliko krepkih hčeri po vsej naši deželi: vse polno imamo sedaj čitavnic.

Gospoda! čitavnice so odgojevavnice: kar so ljudske šole, na pametni podlagi osnovane, za otroke, to so čitavnice za odrasle ljudi. Ako bi tedaj drugoga ne imeli pokazati, kakor toliko čitavnic, bilo bi to že zadosten dokaz celemu svetu, da naš slovenski narod ne spi več v temi, ampak, da so se zbudili, predramili, zave-

*) Na to gledite mladenči, da so Vaša društva zaréa shodnice, v terih se človek omikuje. Znašili, da vjameto na zadnje vendre lo tudi tisto metulje, ki zdaj po ptujih ovelicah letajo, kedar bodo namreč videli, da ni za-nje medu na tujem pelinu in tujih kropivah. Vr.

del, in da krepko napreduje na poti narodna omika in zavednosti narodne.

Gospodu, da bomo pa še kropkeje napredovali in da dosežemo vse narodne pravice, ki nam jih je dala Previdnost, stvarnica in nam zagotovil jih presviti vladar, treba je, da smo složni, da pozabimo vse sovražstvo, ter odpovemo se vsej zavidnosti, ker, ako bomo složni in vzajemno stali slohen za vse, in vsi za stellernega, nas ne prevrže nobena burja, in zastoj se bodo vpirali naši nasprotniki, da bi nas naštono pbitlačili.

Tyčno tedaj stojmoj složni bodimo, in borimo se na vse moč in po vsaki postavljeni poti za narodne pravice; ker le tako smo si gotovi, da bodo zmaga naša in tudi nam zasije solnce narodne svobode.

(Tridnevnicu na čast zveličanega Benedikta, pri 88. O. O. kapucinskih v Gorici) v 2. listu napovedava se je vrčila tako le: V saboto večer po slovesnem blagoslovu je razložil en redovnik pomen tridnevnice ter protiruški do- tično papežovo pismo povedal ob kratkem življenje no- vega zveličanega; na to so dajali poljubovat njegove velikosti. Vse naslednje 3 dni je bila ob 6. u. zj. sv. maša z blagoslovom, ob 9. peti; peti so jo v nedeljo pr. gosp. prop. A. bar. Codelli; v ponedeljek pristal- ni dokan, pr. g. kan. J. Budal; v torek pr. sajn. dek. g. kan. J. Tuni. V nedeljo ob 8. u. dp. je bila sloven- ska pridiga (prid. vikar urtojsbanski, g. Fr. Mozetič); v ponedeljek in torek popolnoma pred blagoslovom je bila italijanska pridiga (prid. O. president kapucinski iz Trsta in g. A. Velušić, korni vikar v tuk. Vel. cerkvi). Kondno opravilo („Te Deum“) so imeli prevzr. nad- škof sami. Shod je bil obilna, da ni nihče tacoga pri- čakoval; noselna zadnji večer je bila dobra tretjina ljudi zunaj cerkve pod milim nebom, kakor po letu. (Još rimska ni propala.)

(Dnev. p.) 13. t. m. g. Jan. Gatti, administrator v Belvedero-u.

(Od o. k. kmetijske družbe) amo' prejeli to-le:

Oznanilo.

Glavni odbor o. k. kmetijske družbe goriske da- je na znanje, da se napravi v prvi polovici meseca maja t. l. v Gorici razstava raznoterih pridelkov vna- rijskih in cvetličarstvenih.

Program dotični, ktereja je izdelala posebna ko- misija za razstavo, nazglasi odbor v kratkem; vabi pa še zdaj vse tiste, ki se počajo z obdelavanjem in raje zelenjave in povrtnine sploh ali pa cvetlic in olepšav- nih rastlin, da bi priskrbeli za časa, česar je treba, da bodo ti taki naši domači pridelki dostojno zastopani.

Vdeložiti se imajo te razstave dežele goriske in gradiška, mesto Trst z okolico in Istra.

Za nar boljše razstavljenosti reči so odmenjene sre- berne in bronene medalje, darila v denarjih in poča- stivne omembe.

Za glavni odbor o. k. kmetijske družbe

V Gorici 10. januarja 1899.

Predsednik

Claricini I. r.

(V novi zvonarnici u Gorici), podružnici, videm- ske zvonarije Broill-Polli-eye, ob cesti proti železnici, blizo kolodvora, so ulili 22. t. m. prve (3) zvonove za Vileš.

(Iz kaznovavnice goriske) sta ušla te dni dva v- jetnika, na 6 let obsojena, ktera sta unidan pri obrav- navi sodnikom na soho povedala, da, če bota obsojena, videta. Celó kaznjenci znajo biti mož beseda!

(Vodja na o. k. viši realki v Gorici) je imenovan tukajnji gimn. profesor, g. Ferdinand Gatti.

Gospodarske stvari.

Nekaj gospodinjam in kuharicam v preudarek.

Sploh je znano, da so vam suha drva vgodne, a sirovih in ulaznih (mokrih, frišnih) ne morete trpiti; jezite se, da vam uspejo goreti. Pa poglejmo, ali in koliko imate prav v gospodarskem oziru. Ubeni Trei- gold po mnogih skušnjah dokazuje, da je treba, da iz- puhti 100 funtov vode, 54 funtov popolnoma zdrave in suhe bukovine. Opirajo se na to, vzamemo na pr. 10 funtov suhih drv in opravimo vse za eno južno. Ako bi pa bile ravno tista drva sirova, vagala bi namesti

1/2 funtov, postavimo 15 ft., bilo bi v njih tedaj 5 ft. vode (10 ft. pa drv). K izpuhčenju teh 5 ft. vode pa potrosimo brez 2 1/2 ft. drv, ostaja nam le še 7 1/2 ft., ki zgorijo v parabo, a 2 1/2 funtov se je potrosilo za izpuhčenje ulaznosti (vode), t. j., za osušenje drv. Za vašo južno vam bo treba še 2 1/2 ft. suhih ali pa okoli 4 ft. sirovih drv. Res, da je to le malenkost; ali praudarimo, da vam gre vsak dan za 2 solda drv v zgubo, naceo to leto in dan, poleg vaše nevolje, kakih 7 gold. čiste zgube.

Obično je mnenje prostih ljudi, da se kurjavo, pe- sebno v pečeh, vede več debelo cepljenih drv; oni tr- dijo, da glavna (čulja) dolgo gorijo, ter vdušujejo dal- časa ogonj. Res, prav imate, ako bi se kurilo v pe- čah za kratkih časa; ali nam ni mar, ali gori v pe- čah ali dve uri; naš namen je le sabo segreti, in kol- kor hitreje in s manj drvami dosežemo ta cilj, toliko zadovoljnejši smo. Ako popolnoma peč s debelimi pe- leni, nam bo res dolgo, a p. 2 uri gorelo. (prav za prav tielo), v tem času pa, morda mnogo več gorjelo v dimnik, kakor da bi zgorela ravno ta drva na drob- na cepljene le v sni ali celo v pol ure. Z debelimi drvami zmalčemo la peči; vloživi pa drobna drva, ker imajo razmerne več površino, pride tedaj več del drv s kratkom v dotiku, hitrejšo gorijo, pa tudi bolj sgre- jejo peč in vsak v sobi. — Zadržijo naj omenimo v tem še nekaj iz lastne skušnje. Odrabi smo si enake suhe in zdrave bukovine za dvoje kurjar. Zakušili smo prvi dan z drobno cepljenimi pelesni; gorilo je, le okoli pol ure, pa temperatura (gorjota) v sobi je postojala od + 1° na + 8° R. (Temperatura prostega zraka je ob istem času bila - 16° R., drugi dan pa - 13 1/2° R., v sobi pa kakor prvi dan + 1° R.). Drugi dan smo pa z debelimi kosi zakurili, gorilo je res več kot eno u- ro, ali dva srečno v gorkomeru se je komaj do šest stopinje povzdignilo. Pri enakih okoliščinah smo segreti ravno tisto suho z drobnimi drvami za + 7° R., s res- no toliko debelo cepljenimi pa le + 5° R.

Stvar je tedaj jasna, da la s suhimi in drobnimi cepljenimi drvami varno in gospodarskveno kurimo.

Pedagogski.

Drobtinca.

Kedar je burja, ostanite v cerkvi. V neki vasi na Goriskom je na novega leta dan pri popoldan- ski službi Božji tudi pridiga. Pridiga je blagoslov pa se je zdelo nekemu mladenca preveč dobrega. Povešalo je tedaj iz cerkve ter vdari jo čez bližnji most, ne vem ali doma ali kam. Bila je pa tudi dan mraza burje; sname mu na mostu klobuk ter mase ga v vodo. Moč, ne bodi len, tebe za njim, slede rukajo in hajd zaplava za klobukom; vjame ga tudi res, ali — da bi ga bili vi- deli, kakšen je bil? vsa sreberna, blezo kakor radovedna Lotova žena, ko je bežala iz Sodome. Ubogega vtrca z ledenim oklopjem je zdajci taka tretjica stonila, da so ga dema komaj srekli. Gotovo se ne pojde na novo leto več kopat.

Umrli v Gorici:

od 16. do 21. jan. t. l.

- 16. jan. Elizabeta Antonia, 33 l., Avrica, za plučno vnet.; 17. Jan. Kacjančič, 8 d., kmečki otrok, za bolezjo; 18. Katarina Dolina, 90 l., gost, sodarja bli, za starostjo; 19. Marija Kravoj, 64 l., kmet- ka vdova, za starostjo; Anton Bajak, 17 d., kmečki otrok, za bol. v zatih; 20. Katarina Koujic, 62 l., kuharica za plučno vnet.; Jakob Benil, 48 l., policaj, za plučnico; Andrej Krjak, 18 d., kmečki otroček, za bol. v nstih; Ivan Vinturin, 9 m., kmet, za bolezjo; 21. Mag- dalena Felos, 87 l., sedeseta vdova, za starostjo; Elizabeta Bakič, 11 l., 2, za plučno vnet.

IZPOSREDA KURSE NA SPREMNJE 23. JAN. Notu- lliques 56:80; narodno posojilo 65:80; London 120—; zlató srebra 118—; volani 5:73.

Loterijske številke zadnjic vsitgaje- net: V Trstu 22:1 4, 53, 31, 47, 30.

Edvitišna G. F. J. in K. Propono za častni Gosp. A. B. v P. Za nshajeno, pa ni bilo proclora. — G. M. S. na O. Vel. popis, je došel, ko je bil naš dotični sostavak la nastojen. Vseč se ni posebno legave pa-ke óndšnjih ljudi. Jako ljubi bi nam bili taki legavi sostav- ki podvžnagi ali zabavnega zapopadna o T. — h razstevak.

Zoper Ozeblino

pomaga gotovo Tokem-ov rasilinski obliš (flakter). Dobiva se v Kürner-jovi lekarnici v Gorici na Tavniuku.